

sig i Tiden. Det er mit Haab, at, naar der bliver bygget paa den Grund, der er lagt ved denne Lov, vil vort Menighedsliv efter 50 Aars Forløb have vundet et ganske anderledes glædeligt og kraftigt Udseende, end det har havt i de 300 Aar, vi see tilbage paa.

Strøm: Jeg skal ikke opholde det høitæredede Thing længe idag. Jeg har baade ved Sagens tvende tidligere Behandlinger som ogsaa igaar og i Betænkningen sagt min Mening saa tilstrækkelig, at jeg kan henholde mig dertil. Der er væsentligt kun et enkelt Punkt, som jeg bliver nødt til at gaae ind paa efter den Udværling, som især igaar, men ogsaa ved flere tidligere Leiligheder har fundet Sted. Det er det Punkt, at man vil fremstille Sagen saaledes, som om det, hvorfor Præsterne egentlig skulde være bange for dette Lovforslag, var det, at de derved tabe Noget af deres Myndighed, og at Menigheden blev mere selvstændig ligeover for dem. Det var denne Paastand, som jeg igaar tillod mig at nedlægge en Indsigelse imod, hvilken jeg skal søge at begrunde idag. Jeg troer for det Første, at det ikke er noget godt og heldigt Maade at begrunde et Lovforslag paa, der gaaer ud paa en Samvirken mellem Præst og Menighed, at begynde med at kaste en saadan Beskyldning ud mod Præstestanden i det Hele; men dersom det var Sandhed, burde og maatte den alligevel komme frem. Det er det, jeg troer, at den ikke er. Den er hverken Sandhed med Hensyn til den enkelte Præsts Forhold til den enkelte Menighed, heller ikke med Hensyn til Præstestandens Forhold til Folket i det Hele. Hvad selve Loven angaaer og det Forhold, hvori den stiller den enkelte Præst til den enkelte Menighed, troer jeg, at jeg tør paatage mig at bevise, at den ikke alene ikke indskrænker Præstens Myndighed, men tværtimod snarere lægger Noget til den, og dersom vi vilde gennemgaae de enkelte Paragrafer, hvori der tales om Menighedsraadets Bestemmelse og Rettigheder, troer jeg, det vil vise sig at være Tilfældet. § 14 giver Menighedsraadet, som Repræsentant for Menigheden, Ret til at andrage Menighedens Ønsker, Begjæringer og Anker for Præsten og hans kirkelige Forefatte. Men en saadan Ret

har Menigheden i Danmark altid havt, og den har ofte gjort Brug deraf. Jeg paastaar ligeoverfor den ærede Landstingsmand, der talte derom igaar (Madsig), at en Ret vel kan tænkes baade at være til og benyttes, uden at der er anvist nogen bestemt Form derved. Der har hidtil ikke været nogen Form derved, men Retten har været der og er bleven benyttet. Med Hensyn til § 15, troer jeg, at det vil være klart, at her er der tillagt Præsterne med Hensyn til de fattiges Klasse en betydelig større Myndighed, end de for Dieblisset have; thi efter den nuværende Lovgivning er Præsten ikke som saadan Medlem af denne Bestyrelse, men bliver kun Medlem deraf, naar han af Menigheden dertil vælges. Her sidder han som Medlem af og Formand for Bestyrelsen. Man kan dømme, som man vil, om det Hensigtsmæssige heri, saa er det dog klart, at Præsten her faaer en større Indflydelse. § 16 har Intet med Rettigheder eller Pligter at gjøre. I §§ 17—20 tales der kun om saadanne Ting, hvori jeg ikke kan see, at der er givet Menighedsraadet særegne Rettigheder, det er Pligter, der er paalagt det, der ikke tidligere have været ordnede, men som kunde ordnes paa anden Maade. Der er den ubetydelige Ret i § 19, at Præsten skal underrette det om, naar han afgiver Erklæringer angaaende uenige Egtefolk, og i § 20, at Menighedsraadet samles med Biskoppen ved Bispevisitationer. Det har altid været Skik ved Bispevisitationer — idetmindste, hvor jeg har været tilstede — at Biskoppen i Kirken har opfordret Menigheden til at fremsætte sine Ønsker, Begjæringer og Anker. § 21 angaaer ikke Præstens Forhold til Menigheden eller hans Myndighed ligeoverfor den. § 22 indfører med Hensyn til Kirkesangens Afvikelse fra Skolelærertjenesten en ny Ret, som hverken Præsten eller Menigheden hidtil har havt, uden at Skigt skulde være steet ad Bevillingsveien, men det er altsaa en ny Myndighed, som gives Præsten, idet han kan bidrage Sit til en saadan Afvikelse. Med Hensyn til §§ 23, 24 og 25, da har Menigheden hidtil havt den samme Ret, som her er indrømmet den, nemlig angaaende Confirmation 2 Gange om Aaret og om de Bæres- og Psalmebøger, der skulle bruges, men under en anden Form, idet